

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen **vasárnap és csütörtökön.**
Előfizetési ár:
Ne pedigre 2 korona 50 fillér, félve 3 kor. Évesi ár: 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Harris-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílttéri közleményeket:
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

RÁKÓCZI.

Kétszáz esztendő óta sajog egy seb a magyar nemzet szívében. Kétszáz esztendő előtt véres, magasztos szabadságharcban vezettek el a nemzet jobbjai, vagy akit nem ért utól a halál a harcmezőn, kibujdosott s a hontalanság keservei között halt meg az idegenben. Így bujdosott ki tőlünk és így halt meg II. Rákóczi Ferenc fejedelem. Élete utolsó napjait remektolu krónikásának, Mikos Kelemennek leveleiből ismerjük meg legkivált Rákóczi Ferenc nagyságát, jellemének biztonságát és forró szerelmét a haza iránt. E levelekből árad a gyönyörű poézis felhője, amely Rákóczi Ferenc alakját övezi. Zengő orgonaszóként bűg elő e levelekből a hazájából száműzött fejedelem siralma, a szabadsághósnak a harc leveretése felett érzett fájdalma. Históriai könyveinkből, a nagy irodalomból, amely alakja és kora körül keletkezett, a legnagyobb, a legjobb embernek tanultuk őt megismerni és valahányszor halljuk a híres, vérforraló indulót, amelynek hangjai mellett állítolag a Rákóczi harcossai mentek a csatába a labancok ellen, a szívünk lelkesedik és lelkünkre a hazafias fájdalom fellege borul.

Kint halt ő meg az idegenben. A rostosító temetőben fekszenek a magyar történelem egyik legdicsebb alakjának hamvai. Akik felkeresték a sirt a legutóbbi időben is, nem győzték a panaszt amiatt, hogy Rákóczi sirja elhagyatott, kiellen környezetben fekszik. Van egy nagy ország a Duna—Tisza partján, nagy gazdagsággal, viruló élet-erőben, a külföld által tisztelve, a maga őse erejében bízva, a jövőben nagyra hivatva — s ennek az országnak egyik legnagyobb, legtisztább ideális hőse nem feküdt anyai földében, amelynek szabadságáért élt és szenvedett. Közel kétszáz esztendővel a halála után számúzva van ő még most is, a halott, akinek emlékeért pedig lelkesedni fog minden magyar, amíg csak élni fog ez a nemzet.

Kossuth Lajost haza hoztuk, ő percig sem feküdt idegen földben. Itt porladozik a gyönyörű, hatalmas magyar főváros lüktető életének közepette s kizarándokolnak sirjához a magyarok, mint a mohamedánok Mohamed sirjához. De másik nemzeti szabadsághósnak, dacára annak, hogy már kétszáz esztendő múlt el azóta, hogy az 1848-ikihoz hasonló események zajlottak le hazánkban, nem hozhattuk haza az idegen földről.

Számtalanszor megindult már a lelkes mozgalom az országban Rákóczi hamvai hazahozatala iránt. De ezek a mozgalmak nem lehettek eredményesek, mert nem részesültek megfelelő támogatásban. Mintha még most is féltek volna Rákóczi Ferentől, akinek halála óta csaknem teljes két század múlt el. S a nemzet szókőhaja dacára idegen földben nyugszanak most is a magyar szabadsághős fejedelem szent hamvai.

Ez az a seb, mely oly régen sajog a nemzet szívében.

Erre a sebre rakott most balszamirt a mi fenkölt, öreg királyunk, aki nemcsak szeret, de meg is ért bennünket Ő rendelte el, hogy haza hozzák Rodostóból Rákóczi Ferenc hamvait és itt Magyarországon méltó fény és pompa között eltemessék.

Ó király, te ismered a te magyar népedet, a becsületes, nű szívét, amely egyformán ragaszkodik hazájához és fejedelméhez. Nem tudjuk megtagadni, nem tudunk elfordulni a multtól, amelyben annyi fájdalmas csapás érte a hazát — és szeretjük a mi királyunkat, a ki jósággal és nemes szándékkal közeledek hozzánk.

Ha még volt magyar szív ebben a hazában, amelyet nem hatott át teljesen a király iránt való hűség és szeretet, az felolvad most a mélységes hála érzetében.

I. Ferenc József haza hozatja II. Rákóczi Ferenc hamvait.

Lehet-e ennél gyönyörűbben megtestesült harmóniája a király s a nemzet, a mult és jelen megbékélésének? Lehet-e ennél hathatósabb alapköve az egymáshoz való ragaszkodás alapján épülő jövőnek?

A sir fölött, a magyar haza földjén fog domborulni, Rákóczi hamvai fölött a király s nemzet el nem muló szeretetének, örökös békének gémissza fog lebegni. Mi a királyé vagyunk s a király a miénk.

Éljen a király!

Kisiparosok hitele. A mai hitelviszonyok a kisiparosra nézve lehetetlenné teszik a gyarapodást, mert abban a pillanatban, amikor a kisiparos pénzhitelt kénytelen igénybe venni, működése megakad, mert vagy egyáltalán nem juthat kölcsönhöz, vagy pedig oly súlyos kötelezettséget kell vállalnia, a melyből sohasem bontakozhatik ki. A kisiparosok hitelügyeit ma a fővárosban, de a vidéken is kizárólag a hitelszövetkezetek elégitik ki; minden tekintetben ösmerjük ezeknek skulans- ejszarat oly annyira, hogy ezek megrendszabályozását tartjuk az ipari

hitelszervezet megjavítására való törekvés első fecskejének. Az uszora üzletekből élő hitelszövetkezetek a kisiparos szorult helyzetét annyira kihasználják, hogy az adós a kényszerűségből magára vállalt terhes kötelezettségeinek csak az első hónapokban képes megfelelni s csakhamar beáll annak a szükségessége, hogy a kisiparos a korábbi tőke- és kamattartozásának fedezhetése végett újabb hitelforrás után kénytelen nézni, de mert csak az előbbihez hasonlót talál, bukása elkerülhetetlenné válik.

E bajokon segitendő, a kisiparosok hitelgényei szempontjából olyan hitelintézet felállítására van szükség, mely a nyújtandó kölcsönök biztosítékát az iparos munka eredményében találja fel és a mely a megfelelő módozatok mellett nyújtandó kölcsönnek, a tovább dolgozást teszi lehetővé E célból egy nagy pénzüintézet volna felállítandó részvényszerű alapon; azért nem szövetkezeti alapon, mert a hitelszövetkezetek a célnak megfelelő nagy tőkét nem hozhatnak össze, nem állandók és mert annyira diszkreditáltak vannak, hogy az e cimen fennálló intézményeket mindenki uszoraszövetkezésnek tartja. A létesítendő pénzüintézet megfelelő részvénytőkéje kizárólag iparosok és kereskedők által jegyzendő, ötven vagy száz koronás részvények kibocsátása útján hozatnék össze. Ezzel egy csapásra meglehetne oldani a kisiparosok hitelgényét s nem szenved kétséget, hogy a célra való tekintettel a részvények az iparosok készséggel jegyeznek.

A vállalat megalakulása után egy nagy árutraktát szervezve, a melyben az iparcikkek megfelelően csoportosítva helyzetnének el és azok kezelésével kiváló szakemberek biztának meg. Ebbe a nagy áru raktárba helyezték el a kisiparosok mindazon kész munkáikat, a melyek nem megrendelésre készültek, vagy amelyeket a megrendelő az iparos nyakán hagyott. Az elhelyezett árúkra az iparos megfelelő előleget kapna, tehát folyvást, azon helyzetben volna, hogy üzemet fennakadás nélkül folytathatja. Oly művek előállítására, a melyek tekintetében exportképesek vagyunk vagy amelyek belpiacra az importált gyártmányokkal a versenyt felvehetik, maga a vállalat is buzdítaná az iparosokat s e célból nekik a szükséges nyersanyagot hitelben bocsátaná rendelkezésükre.

Az intézet raktáiraiban összegyűlt, előleggel terhelt iparcikkeknek értékesítése céljából az intézet a bel- és külpiacon megfelelő összeköttetéseket létesítene és ha az iparos által beallított bizományaru eladott, annak araból az adott előleg és némi csekély provizió után fennmaradó összeg az illető iparosnak kifizettetnék vagy kamatozó betétként jövevénye iratnék. Ily módon a kisiparosok arra is összegyűlnek, hogy minden

tekintetben ver senyképes, kelendő munkáknak állítsanak ki, valamint az intézet arra is rávehetné őket, hogy kizárólag belföldi anyagokat dolgozzanak fel.

Ez volna rövid vázlatja annak a nagy-szabású akciónak, a melynek mielőbbi megindítására a kispárosnak a végső zülléstől való megmentése céljából szüksége volna.

Vasúti sztrájk és sztrájk törvény.

Az európai sztrájkok történetében ezuttal fordul elő harmadikban, hogy oly nagy-számú és társadalmi állás, műveltség s anyagi helyzet tekintetében oly heterogén elemekből álló alkalmazottak, mint egy vasúti vállalat személyzete, a munkát közös összehesztelés folytán beszűntetik. Tulajdonképen csak egy előző esetről lehet szó, mert az olasz vasúti sztrájk rövid ideig tartott s érzékenyebb károkat nem okozott. Az 1902. évi hollandi általános vasúti sztrájk kihatásában azonban nem sokkal kisebb jelentőségű volt, — már a mennyire eddig megállapítható — mint a magyar vasúti alkalmazottak sztrájkja.

E két esemény között különben is sok a hasonlatosság. Mindkettőt a vasúti alkalmazottak anyagi helyzetének javítása iránt megindított mozgalom előzte meg s a kívánalmak meg nem valósulása nyomán támadt elégtelenség vezetett a sztrájkra. Hollandiában a vasúti hálózatnak csak egy része az állam tulajdona; de az állam vasúti alkalmazottakkal szemben ép oly merev, hajthatatlan álláspontra helyezkedett, mint a vasutársaságok saját alárendeltjeikkel szemben. A vasutasok sztrájkja itt is, Hollandiában is, erős szervezkedést s gondos előkészületet árult el, annyira, hogy a forgalomnak még csak korlátozott mértékben való lebonyolítása is kivihetetlen volt.

A hollandi sztrájk a vasúti alkalmazottakra nézve pozitív eredmény nélkül végződött. A kormány kérésre helyezte ugyan a vasúti alkalmazottak jogviszonyának szabályozását, de az eredmény a sztrájk meg szűntetésére elégségesnek nem bizonyult, s midőn azután a sztrájkolóknak éppenséggel nem kifogástalan magatartása a veszélyeztetett közrend érdekében a katonai erő közbe lépését tettenétségessé, a sztrájkolókat, inkább a hatalmi kényszer alatt, mint megbékélve, újra munkába álltak. Ez a hollandi vasúti sztrájk rövid története, a mely egyébként nem sokban tér el a sztrájkok nagy atlagának lefo lyásától.

Nem is maga a sztrájk, hanem a következményei érdemelnek e pillanatan különös figyelmet, azok a sztrájk nyomán alkotott törvényhozási intézkedések, melyek a jövőben a vasúti alkalmazottak sztrájkját jóformán lehetlenné teszik, vagy legalább a forgalom lebonyolítását biztosítják.

A szolgálat megtagadása miatt a hollandi sztrájkolóknak közül büntetőjogi felelősségre senkit sem lehetett vonni. A hollandi büntető törvénykönyv, — a maga nemében egyik legmodernebb alkotás — csak úgy, mint a magyar büntető törvénykönyv, a költelenség teljesítésének kizárólag a köztisztviselő részéről való megtagadást minősíti büntetendő cselekménynek. A vasúti alkalmazottak pedig, már a mennyire állami vasút szolgáltatásban áll, nem köztisztviselő, hanem az állam egyik üzemének alkalmazottja, akár csak a dohánygyári tiszt. A költelenség megszegéseért csupán feyelmi uton lehetett volna a sztrájkoló vasutasok ellen eljárni. Ez esetben azonban a legszigorúbb feyelmi büntetés érvényesítése, a szolgálatból való elbocsátás, öt vagy tízezer emberrel szemben merő képtelenség, mert ily rendszabály egyértelmű a munkaközvetítéssel s ismét csak a forgalom megszüntetését vonta volna maga után. Enyhébb feyelmi büntetés, például pénzbírság pedig a sztrájkoló vasúti alkalmazottakra azért nem volt szabható, mert ily intézkedés oly elégtelenséget támasztott volna, hogy a sztrájk minden valószínűség szerint úgy kitor.

A megtorló lépésekről tehát a kormány a sztrájk megszűnése után lemondott s pedig

első sorban és legelőképen azért, mert kénytelen volt vele.

A közvélemény azonban a lefolyt sztrájk által okozott kiszámíthatatlan veszteségek hatása alatt, erősen követelt oly intézkedéseket, melyek a nyilvános vasúti közlekedést minden emberi szándék ellen biztosítsák. A holland törvényhozás is úgy volt meggyőződve, hogy a rendes vasúti közlekedés s forgalom biztosítása ép annyira elválaszthatatlan a jogállam feladatától, mint a közrend fenntartásáról s megővéséről vagy a rendes postai, vagy táviradi szolgálatról való köteles gondoskodás. Így jötték létre az 1903. évi április hónap 11-én kelt sztrájk törvények, melyek három irányban intézkednek.

Elsősorban a hollandi büntető törvénykönyvnek a hivatali dekrétumokról szóló rendelkezése egészítették ki három újabb törvényszakasszal. E szakaszok értelmében a nyilvános vasúti közlekedésben és pedig akár állami, akár magánvasúti szolgálatban alkalmazottak a szolgálati költelenség megszegése tekintetében ugyanolyan határozmányok alá esnek, mint a közhivatalnokok, azaz a büntetendőség foka szerint négy szte ndeig terjedhető börtönbüntetéssel sújthatók.

Minthogy a vasúti alkalmazottak feyelmebe vetett hitet, a melyről pedig az hírtelt, hogy még a hatalmi feyellemnél is erősebb, a sztrájk legalább is erősen megingatta, gondoskodni kellett oly megbízható szakértőkről, melyek egy újabb vasúti sztrájk esetén a forgalmat akadálytalanul lebonyolítani képesek. E célból a hollandi sztrájk törvények másodikik egyelőre tízezer forintot rendel a vasúti és távirócsapatok fokozatos fejlesztésére. Érdekes megemlíteni, hogy ez intézkedés szükségességét a kormány azzal okolta meg a törvényhozasban, hogy a vasúti és táviró csapatokat, melyek háború esetén a vasutak kezelésére képtelenek, — eddigelő Hollandiában háború esetén is kizárólag a rendes polgári személyzet latta el a vasúti szolgálatot — csak háború esetén fogja a vasúti közlekedés lebonyolítására használni. Kétségtelen azonban, hogy a holland törvényhozas akkor is megszávozta volna a kért hitelt, ha a kormány az ürügyül használt ok helyett a vasúti csapatok fejlesztésének valódi okát és célját valja be.

Végül a harmadik törvényhozási alkotás is preventív természetű intézkedést tartalmaz, amennyiben a vasúti alkalmazottak jogviszonyainak szabályozását helyezi kiltatásba, és ily uton is biztosítani törekszik a vasúti szolgálat szabályszerű ellátását. A kormány ugyanis meggyőződött arról, hogy az a készség, melylyel az összes vasúti alkalmazottak a sztrájkhoz csatlakoztak, nem annyira a szolidaritás érzetéből fakad, hanem inkább arra az esztendő óta főhalmazott elégtelenségre vezethető vissza, melyet az alkalmazottak helyzetének bizonytalansága s szolgálati sérelmeik idéztek elő. Hogy a sztrájkolóknak részéről elhangzott panaszok alapossága s tárgyilagossága megállapítható legyen, az említett törvény egy öt tagból álló állambizottságot rendelt ki, melynek feladata a vasúti alkalmazottak helyzetének tanulmányozása s ennek alapján az észlelt visszaságok megszüntetésére alkalmas javaslat előterjesztése.

A hollandi kormány tehát, a nélkül, hogy hatalmat túlságosan igénybe vette volna, az ismertetett rendelkezésekkel minden valószínűség szerint hosszú időre elejét vette egy újabb vasúti sztrájk lehetőségének. Az elkerülhetetlenül szükséges preventív intézkedések mellett is úgy fogta föl a vasúti sztrájkot, mint bármely más szociális mozgalmat, melynek minden előtt az indító okait kell elenyészteni.

M. J.

Ujdonságok

Szentés, 1904. április 30.

— A Duna—Tisza csatorna. A pest-vármegyei gazdasági egyesület a mult vasárnapon közgyűlést tartott, amely alkalommal Keglevich Gábor gróf elnök előterjesztést tett a Duna—Tisza összekötő ca-

torna ügyében. A közgyűlés ez előterjesztést folytán és az elnök indítványára elhatározta, hogy a vármegyei gazdasági közönség érdekében nagy gazdasági érdeket hív össze, melyen a teendőket megbeszélés és a kormányt a csatorna mielőbbi kiépítésére felkéri.

— A vasárnapi munkaszünet reformja.

Az országnak mintegy hetven városától számos kereskedő tisztelettel f. hó 20-an Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszternél, kérve, hogy a vidéki kereskedőkre nézve a déli 12 órákor kezdődő vasárnapi munkaszünetet állítsa vissza. A küldöttségben városunk kereskedő testülete is képviselve volt és részt vettek benne Nemes Zsigmond dr., Molnár Jenő dr. és Bráza Kálmán dr. képviselők is. A miniszter a küldöttség kérvényét átveve kijelentette, hogy a kérdéssel éppen most foglalkozik és rajta lesz, hogy az ügy mielőbb méltányos megoldással intéztesse el. A küldöttség tagjai éljenessé fogadták a miniszternek ezt a biztató nyilatkozatát és aztán Sztérenyi József min. tanácsosnál tisztelegtek, aki a legelőképe nyebben fogadta őket.

— Az állami tisztviselők községi adója.

Az állami tisztviselők által fizetendő községi adó régóta foglalkoztatja már a városokat, melyek e kérdés rendezése érdekében számtalanszor fordultak eddig felterjesztéseikkel a kormányhoz, a nélkül hogy eddig célt értek volna. Most a belügyminisztériumban ezzel a kérdéssel is foglalkoznak és valószínűleg már az ősszel be is terjesztik a törvényjavaslatot, mely az állami tisztviselők községi adóját körülményesen fogja szabályozni.

— A vasúti díjszabás reformja.

Hir szerint a magyar államvasutaknál kisebb súlyú küldeményekre a postánál szokásos, úgynevezett bérmentesítő bélyegrendszer behozatalát tervezik, Az újításnak az a lényege, hogy a kisebb mint 10 és 20 kilogram súlyú küldeményekre hasonló bélyeget fognak alkalmazni, mint a postai szállítmányokra. A reform egyúttal új csomagdíjszabást is tartalmaz. A tíz kilogram vagy ennél kisebb csomagokra 3, a tíz és húsz kilogram közöttiekre négy koronát állapít meg a tervezet. A tíz kilogramos csomagokra 1—400 kilométerig 60, 401—800 ig 150, 801—1200 ig 200 fillérvényi vasúti szállítási bélyeget irányoznak elő.

— Vasúti forgalmunk újrafelvétele.

Vicinalisunkon a vasúti forgalom az egész vonalon megnyílt ugyan, amennyiben az összes szokásos vonatok indulnak és érkeznek és a személyforgalom korlátlan; de ezért ez a forgalom teljesnek még mindig nem mondható. Így a f. hó 26-án azt az értesítést kaptuk a helybeli állomásfőnökségtől, hogy csak rakamló, élő, és egyéb gyorsrakó vétetnek fel minden irányban való továbbításra; f. hó 27-én, tehát tegnap pedig azt, hogy most már az aradi üzletvezetőség területére, tehát lefelé való irányzatban teherárut is vesznek fel. — ellenben fölfelé menő irányzatban még nem.

— Hivatalvizsgálat. Az állami számvevőszék kiküldöttjei: Janovecz Lajos titkár és Fejér József számtanácsos a helybeli kir. állampénztárt (adóhivatalt) f. hó 21-én, 22-én és 23-án megvizsgálták és ott tapasztalt rend és pontosság felett teljes megelégedésüket fejezték ki.

— A sorozás eredménye Mindszentén. A tisztántúli, — mindszentí sorozójárásba be-

fejezett sorozás végeredményeként az tünik ki, hogy a katonamérték alá került 520 állatköteles ifjú közül 263 volt belkatonának, tehát több mint ötven százalék.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Virág Ede városi irattörst, szép reményekre jogosító fiának, Virág Mihálynak f. hó 24-én, életének 22 ik évében bekövetkezett halálával. Az élte ifju korában elhunytak temetése f. hó 27-án délután volt és a halalesetről a mélyen megtört apa a következő gyászjelentést adta ki: »Virág Ede az édes apa, alulírott rokonok nevében is megtört szível tudatja fiának: Virág Mihálynak f. hó 24-én déli 12 órakor, hosszas szenvedés után, élete 22-ik évében történt elhunytat. A bodogult teteme f. hó 26-án d. u. 4 órakor, IV. t. 273. sz. a. lakásáról tog a r. kath. szertartás szerint örök nyugalomra tetétni. Az engedszel szent mise áldozat f. hó 28-án fog az udvözült lelki nyugalmáért az Urnak bemutatni. Áldott legyen emléke s találjon nyugtot a sokat szenvedett az édes anyaföldben.«

— **Az elcserélt uniformis.** Furcsa eset történt az ujoncosok alkalmával Mindszentben. A sorozó bizottsággal ott időző közös hadseregbeli bakákak a besorozott ujoncok derékas áldomásával traktáltak meg, ami azonban nem a legjobban végződött. Ivás közben ugyanis a derék vitézek ruhát cseréltek a még civilben volt ujonccokkal és így átlötözöttben vonultak végig víz zensző mellett, a Kossuth utcán. De elérte őket a végzet. Nem tudták, hogy a vasutasok bérhárcra miatt a sorozóbizottságban volt honvédhadnagy is Mindszentben rekedt; ez pedig észrevette a reglam-ellenes duhajkodást és a vegyes társaságnak, három fegyveres csendőr közbenjöttével, a fözszolgabírói hivatalnál szegte a kedvét. A muriban résztvevő 4 baka így nyilván sokáig megemegeti a mindszeinti sorozást.

— **A piaci kavémérők ipara.** Egy felmerült esetből kifolyólag kimondta a kereskedelemügyi miniszter, hogy az olyan egyének, akik hetivásárok alkalmával a vásárra bejövő falusi nép részére tolkócsin, vagy más állványon kavét szoktak kímélni, iparengedély, illetve iparigazolvány váltására nem kötelezettek, mert a tejes vagy fekete kavé, mint élelmiszer, az 1884. XVII. törvénycikk 50. §-a értelmében, hetivásárok alkalmával — amennyiben azt törvényes kiváltások nem akadályozzák — bárki által árusítható, illetve kímérhető. Amennyiben mindazonáltal a kavéfélozésnek, illetve kímérésnek jelentésmért módja nem kizárólag a hetipiacokra szorított, hanem azoknál is rendszeresen üzezik, az illető kavéfélozők, illetve kímérők, az idézett törvény 4. §-nak megfelelőleg, iparüzési szándékukat egyszerűen bejelenteni tartoznak, mert a kavékímérésnek ezen primitív módja, melynél ama közrendészeti és közérkölcseiségi szempontok, melyek a rendszeres kavémérés iparnak engedélyhez való kötését indokolták tették, nem forognak fenn, az idézett törvény 10. §) pontjában említett kavémérési iparnak nem tekinthető.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Huszj Sándor 76 éves talicskacsináló a I. tized 698. szám alatt lévő lakásán, a f. hó 25-ről 26-ra viradó éjszakán, öngyilkossági szándékkal átvágta egy favágó baltával az ütőerét. Az öreg talicskás azon búsulta el magát egészen az öngyilkossági gondolatáig, merthogy a vásárrban vasárnap néhány talicskát eladott és annak az árát hétfőn szépen el is költötte. Előbb az volt a célja, hogy felakassza magát. A köteleit is a nyakára hurkolta, de aztán mégis az öngyilkosságnak a másik formáját módolta ki, melynek kivitelénél még a köteleit is a nyakán felejtette. Mikor leánya másnap reggel látóba jött hozzá, akkor találta meg az öreget, nagy vértócsában fekvő. Rögtön intézkedtek, hogy beszállítsák a vármegegyei közkórházba, ahol azóta az öreg minden veszélyen túlván.

— **Munkások néppölyése és mulatsága.** A szentesi földmives munkások egylete május 1-én délelőtt a Kossuth-téren néppölyést, délután 2 órakor kezdődően a túl a kurcai

ligetben 20 filléres belépődíj mellett néppölyést, este pedig a túl a kurcai tereben 60 fillér belépődíjjal táncmulatságot tart. A mulatságok tiszta jövedelmét az egyleti könyvtár gyarapítására fordítják.

— **Meteor időjelzés májusra.** Az április 10-ki csomópont válaszpontul szolgált az időjárás jellegére, amennyiben ezen csomóponttól kezdve szép, meleg, állandóan tavaszias volt az időjárás és így április, márciustól elütően, állandóbb meleg hónapja tette. A 15-ki csomópont hatáskörében az égbolton erős felhőzet fődte, de később újra derült, meleg lett az időjárás. Az enyhe tavaszi idő egészen e hó végéig tart. A május 8-ki csomópont van hivatalva ezt megtörni, amely hideg jellegű, nagyobb, kiadóbb esőket hoz és valószínűleg fagyott is. Ilyen lesz az időjárás május 12-ig, amely napon a csomópont éppen olyan hatást képez a májusi időjárásban, amilyen a 10-ki volt áprilisban. Ezután május hó jellege száraz és meleg, mely jelleg a csomópontokon való változásokkal, melyek szintén melegek, legfőjében rövid tartalmú zivataros vagy szeles, esetleg zivataros időjárás hozhatnak. Ilyen lesz az idő egészen a június 4-ki csomópont hatásáig. Ekkor ölt az időjárás ismét más jellegűt és pedig az évszakhoz viszonyítva hűvös és esős jellegű, mely egészen júniusnak inkább május jellegűt fogja kölcsönözni. Áprilisban még 29-én lesz csomópont. A májusi csomópontok 7—8—11, —12, —13—14—15—22—29 és 30-ra esnek és ezek közül a 7—8 és 11-ek hideg, esős, a többiek pedig meleg jellegűek.

— **Mégis öngyilkos volt.** Lapunk előző számában megírtuk, hogy Fülöp Kálmán állami felsőkereskedelmi iskolai tanuló Felgöny atlött koponyával találtak a mostoha apja, Boda Elemér lakása ebédőjében. Az ciső gyanú, az volt, hogy a serdülő ifjút meggyilkolták. A csendőrség meg is indította a vizsgálatot, amely aztán kiderítette hogy a fiú mégis öngyilkos módon, maga vetett véget az életének. Zsebében ugyanis levelet találtak, amelyben végzetes tetteinek okául azt hozza íci, hogy rosszul bántak vele.

— **A lacikonyha.** Régi időknék emléke ébred föl lelkünkben egy kereskedelemügyi miniszteri leirat kapcsán. A lacikonyhák iparengedély ügyében tesz közzé a miniszter egy döntvényt a melyben kimondja, hogy azok, akik naponta árusítanak a piacon ételt és italt, tartoznak iparengedélyt váltani. Azoknak azonban, akik csak alkalmilag vernek lacikonyhát vasárnapon vagy vásárokon idején, nem kell iparengedély. A miniszteri döntés nem sok érdeket érint ma már, mert bizony jórészt eltűntek már a régi lacikonyhák és a legegyszerűbb utasnak is mindenféle kényelmes fogadók állnak a rendelkezésére.

— **Jószágforgalom a vásáron.** A f. hó 23-án kezdődött tavaszi országos vásárunk jószágforgalma rendkívül kedvezőnek mondható, amennyiben azon az összes felhajtott jószág vevőre talált; így mutatják ezt legalább a kapitányság hivatalos adatai. Ezek szerint felhajtott 1698 szarvasmarha, eladott 1161 drb.; 1798 ló, mely mind eladott, 610 juh, melynek szintén mindnek került vevője és 1298 sertés, melyből 1000 drb. kelt el.

— **Öngyilkosság.** A f. hó 26-án délután Csapó István belsőecser 76. szám alatti tanyai lakos jelentést tett a kapitányságon, hogy édesanyja: Öv. Csapó Andrásné 62 éves asszony a tanyaház padlásának szelvényfájára aznap délelőtt felakasszotta magát és mire tettét észrevették, meghalt. Fia előadása szerint az öreg asszony sokat panaszkodott életuntságról, mert beteges volt. A hulla felboncolását mellőzték, mert rajta a külerőszak semmi nyoma nem volt észlelhető.

— **A gözgépközlelők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái** Szegeden április 24-ke helyett, amit a vasutas-ástrájk akadályozott meg, május 1-én délelőtt 9 óra-

kor fognak az alsóvárosi új vízműtelepen megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez küldendők be, Szegedre, Szilágyi utca 1. szám.

— **Megfúladt csecsemő.** Borsosmárfi f. hó 19-én hivatalos jelentés ment a szegedi kir. ügyészséghez, hogy ott Gyurics Kálmán egyhónapos gyermeke megfúladt. Az ügyészség megindította a vizsgálatot az iránt, hogy kit terhel a felelősség a piciny gyermek illeten elhalalozásáért.

— **Megszűnt jószágveszelem.** A közeli Bekés-szent-andrón megszűnt a ragadós száj és körömájás veszeleme, miért is a község határát a hatósági zár alól feloldották.

— **Érzékeny bírságolás.** Lapunk egy korábbi számában írtunk arról, hogy Sipos István henteslő nagymennyiségű gyanus füstölt sertéshúst kobzott el a rendőrség, melyből egyes részeket vizsgálat végett felküldtek Budapestre, az állattani intézetbe. A vizsgálat azt, hogy a füstölt hús dögsertésektől származott-e: nem tudta megállapítani; — azt azonban az ithoni vizsgálat megállapította, hogy a kérdéses húsművek, cölöztes állatorvosi vizsgálat nélkül levágott sertések s épp ezért a kapitányság Lénárt Bálint és fia Sándor sertéskereskedő, továbbá Sipos István mészáros és fia János, valamint veje Bán y a János ellen megindította a kihágási eljárást, melyet befejezve, a nevezetteket egyenkint 300—300 korona pénzbírságra ítélte. Az ítélet ellen a nevezettek, — illetéktelenség címén, főlebbezték.

— **Vásárok Földéakon.** f. hó 30-án és május 1-én lesz az idei tavaszi országos vásár, az első napon a jószágvásárral, melyre mindenféle lábásjószág szabadon felhajtatható. Gyulán pedig május 11—17-én lesz a tavaszi országos vásár, első napon sertés, másodikon juh és kecske, a harmadikon szarvasmarha és gazd. eszközök, negyedikén ló- és az ötödik napon kirakodó vásár, mely utóbin az iparigazolvány előmutatandó és helyet mindenki csak a hatósági közeg kijelölése mellett foghat.

Felelősszerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Társzerkesztő: MATÉFFY LÁSZLÓ

Kiadótulajdonos „Szentés és Vidéke” könyvnyomda

1607/ktv. 1904. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírószág mint telckönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kist Amália özv. Csúry Józsefné hmvásárhelyi volt lakos hagyatéka ügyében, a hmvásárhelyi kir. járásbírószágnak 1903. Ó. 32/16 sz. a kelt megkeresése következtében a hagyatéki önkényes árverés az 1881. LX. t. c. 204—207. §§-ai értelmében a szegedi kir. törvényszék a szentesi kir. járásbírószág területén lévő Szegvár község belterületén fekvő a szegvári 1162 sztjkvben A f 12/b. hrsz. a. felvett beltelekre 912 kor. ezenell megállapított kiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1904. évi június hó 25 napján délelőtt 10 órakor a Szegvár község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát vagyis 91 korona 20 fillért készpénzen vagy ovadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

Kelt Szentesen, a kir. járásbírószág mint ktvi hatóságnál, 1904. április 9-ik napján.

KATKICS.
kir. albiró.

Hölgyek figyelmébe!

Sok hirdetésben olvassuk hogy szabás könyvet, szabás készületeket, szabás rajtot hozatni lehet.

De a legbiztosabb az, ha szabni tanul és most nyílik alkalom gyorsan és alaposan a **női ruha szabást** elsajátítani a szentesi ipartestületben, hol naponta délután kezdődik a tanítás, és tart 5 óráig.

K O C H I.

Az Európa szabás feltalálója és egyedüli oktatója.

Üzlet átvétel.

Alulírott tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomására, hogy a Fleisner Izidor

vas- festék és fűszer-árú

üzletét átvettem. Ezzel egyidejűleg tudatom a t. közönséggel, hogy azt a mai kívánalmaknak megfelelően újonnan berendeztem: — szolid és pontos kiszolgálásról tisztelt vevőimet biztosítom. A t. vásárló közönség becses pártfogását kérve maradok Szentés, 1904. április. 23.

tisztelettel:

ifj. Beládi József.

Tavaszi és nyári évad 1904.

Valódi brünni kelmék

Egy maradék 3.10 7-8 10 kor jó
hosszú, teljes férfül- 12-14 kor. jobb
tóny (kabát, nadrág és 16-18 kor. finom
mellény) kiad csak 21 kor. legfinom.
valódi gyapjából

Egy maradék fekete szalonöltönyből 20 kor-
— valamint felöltözőveleket, turistalend-
selyemkamagant stb. gyári árakon küld szét a
reálisnak és szolidnak elismeret szöveggyári
raktár 30 3

Siegel-Imhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. Mintáuk küldés-
ért jótállás.

Magánvevők előnyei, hogy szövetet közvetlen a fenti cégnél, a gyárból rendelhetnek, jelentékenyek.

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszer, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte irak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vastag könyvet együtt, postaszállítmányként, jól becsomagolva. A legcsudálatosabb csudagyógyszer ez, mely már ezeket megmentett, akik ijákorú kiscsapatások folytán erejüket veszítették vagy ezekben betegeskedtek szerettek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkinek — aki kéri — egy csomag gyógyszerrel magyarázó könyvecskével díjtalanul küldeni. Ez hazai szerrel otthon gyógyítható a baj és mindenkinek ijákorú kiscsapatások folytán nem bajokban, szellem-gyengeségben vagy chronikus betegségekben szenved otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek erősítésre szorulnak csudás és eredménytel gyogyítja meg az azok óta állandóan betegeket is. Öregék és ifjak irhatnak, az alatt jelzett címen a „State Medical Institute”-nak, honnan a próbacsomagot címünkre azonnal megkötik. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógyszerkezeléstől véget oltathonak el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmutatja, milyen könnyen lehet a borzalmas betegségekkel otthoni is kiagyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt. Mindenki, bárholon magyarul is írhat a gyógyszerért, amire a legnagyobb dískredít mellett díjtalanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarázó könyvet együtt. Irion tehát — akinek kell — mintaminták azonnal. A küldemény olyan szépen és csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát, a amelyet leg kell megismeretni: State Medical Institute 3901 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika és minden áruval portamentesen küldeni.

Nyomatott a Szentés és Vidéke könyvnyomda gyorsajtóján Szentésben 1904.

Legnagyobb nyeremény
csetleg
600000 márka

Szerencse jelentés!

A nyereményekért
az állam szavatol.

Meghívás a Hamburg állam által biztosított

nagy pénzsorsjáték nyeremény esélyeiben való részvétellel, amelynél
9 millió 385.660 márkát okvetlenül nyerni kell.

Ez előnyös pénzsorsjáték főnyereményei a következők: a lehető legnagyobb nyeremény a legerencesebb esetben 600000 márka.

1 jutalom	300000 márka	4	30000	márka
1	200000	4	20000	
1	50000	3	15000	
1	45000	16	10000	
2	40000	31	5000	
1	35000	100	3000	
1	30000	128	2000	
1 nyeremény	100000	515	1000	
1	60000	686	300	
1	50000	164	200	
1	40000			

A sorsjáték, mely 7 osztályból áll, összesen 96000 sorsjegyből áll, melyekre 46530 nyeremény és 8 jutalom esik, úgy, hogy csaknem fele a sorsjegyeknek biztosan nyer.

A legmagasabb nyeremény az I. osztályban, a legerencesebb esetben 50000 márka, mely a II. osztályban 55000, a III.-ban 60000, a IV.-ben 70000, a V.-ikben 75000 a VI.-ikben 80000 és a VII.-ikben 600000 márka.

Az első oszt. ra, melynek húzása hatóságilag 1903. dec. 17-re van megállapítva, a sorsjegy ára

Egész eredeti sorsjegy csak 6 márka = 7 korona. Felsőrsjegy csak 3 márka = 3 50 korona. Negyed sorsjegy csak 1 50 márka = 1.75 korona.

A következő osztályok betéjei, valamint a pontos nyereményjegyzék az állami címerrel ellátott hivatalos sorsolási tervezetből látható, melyet kívánatra ingyen és bérmentve előre megküldök.

A résztvevők mindegyike a húzás után azonnal megkapja tölem, külön felszólítás nélkül, a hivatalos sorsolási jegyzéket.

A nyereménypézek kifizetését és szétküldését az érdekeltekhez azonnal közvetlenül és titoktartás mellett eszközölöm.

Megrendeléseket postautalványon vagy utánvétellel kérek. 16—3

A házasközzege folytan forduljon tehát megrendelésével azonnal, de legkésőbb tolyó évi május 5-ig bizalommal

Hechscher Sámuel sen. banküzletéhez, Hamburgban.

A KISBIRTOKOSOK ALTAL

sajátkezűleg, a legnagyobb gondnal, angolnyelven és rafias eljárással készített, kiténő minőségű, vagyó nílág szavatolt fajtisza, 1-ső rendű miniszteri s okványrendeletnek minden tekintetben megfelelő

Szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas!
csemege és borfajú szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztának, a leg-
jobbakkal és legmegbizhatóbbakkal bizonyultak!

Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamirozott, előhajtásos oltást messze felülmúlak!

Chasselas, muskatály és más legkiválóbb csemege fajokból összeválogatott I-ső rendű
Lugasgyűjtemény ára: (melynek megeredéseért és jószágért felelősség vállalatik.)

1. Kis összeállítás 15 darab . 5 kor. 2. Nagy összeállítás 30 darab . 10 kor,
a) BORFAJOK: b) CSEM-GEFAJOK:

Amerikai ripária portális alanyon oltott gyökere Arak tavaszi szállításra értendő:

Ezer darab	200 kor.	Ezer darab	220—240 kor.
Száz darab	22 kor.	Száz darab	25—30 kor.
Tíz darab	2 kor.	Tíz darab	3—5 kor.

Hazai szőlőfajok! — Filoxermentes:

SZŐLŐKIRÁLY (Delaware).

A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai directtermő, melynek 25—26 százalékos cukor és szokatlanul nagy szeszartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másrészek és a madérához. Silányabb kerüi vagy homoki borok feljavítására. Gyengébb évbeli termések hasznítására nem lehet eléggé ajánlani. A Delaware francia szigetéről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az érmellekre portálit ezen perenosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a borok királyának. A jövő szőlőszet kincse Mindenütt megerem, úgy a homokon, mint kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen boltás nélkül termő, biztosan jól megflorradott, rendkívül (tartós szivós zöldhajtása 1—20. hideget is kibíró) korán érő csemegefaj felhozott előnyeinel fogva, — megeredni, hogy kertjeinkben, barázdákban, kerítések és hazánk fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken — mint

Szőlőlugas tenyésztések

100 darabból álló lugas gyűjtemény csomagolva és postára feladva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabor 2 korona. (Delaware)!

Ripáriaportális telepek!

Nagy mennyiségű ripária eladás!

Tisztán kezelt valódi érmelleki fajborok! palackokban úgy mint hordókban, kicsinyben és nagyban a legutányosabban beszerezhető s kívánatra válaszbeliely ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvétellel mellett minta bort küld:

Az Érmelleki Szőlészeti és Borászati Szakközlöny, mint Országos Hirdetési Kalauz Székelyhid. (Bihar megye).

28—18